

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 8 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr
pentru fie-care publicare.

Din cauza sfintei sărbători a „Înălțării Domnului” Nrul procsim va apăre Sâmbăta în 1 Iunie st. v.

Sibiu, 27 Maiu, 1891.

De 10 zile decurg desbaterile în parlamentul din Budapesta asupra proiectului de lege privitoriu la administrațiunea de stat.

După cum e compus ați parlamentul nostru, desbaterile au numai caracter curat familiar, căci nime nu este dintre naționalități, care de dragul variațiunii se dea desbaterilor altă direcțiune, decât numai curat specifică unghurască.

În aceste excursiuni istorice despre autonomia comitatensă, despre drepturi vechi, parte ruginite, parte falsificate în decursul timpului, și mai cu sémă dela era dualismului încóce, deputați români, serbi, ruteni, și în parte și sași nu vor atrage atențiunea asupra altor trebuințe ale țerei. Nu, căci în timpul mai prospăt, actuala autonomie comitatensă a închis calea naționalităților de a intra și ele în parlament, au luat de timpuriu măsurile potrivite, că pe cât va fi bine pregătită opiniunea publică pentru cassarea autonomiei comitatense, în parlament se fie numai membrii familiei.

Ar fi păcat să le stricăm compatrioților nostri această sărbătoare națională familiară. Păcat cu atât mai vârtos, cu cât ca și alte multe legi, și proiectul acesta se motivează cu consolidarea rasei magiare, cu magiarisarea naționalităților.

Ideea fundamentală a schimbării în administrațiune este magiarisarea, și această fără de nici o sfi-ală o a mărturisit părintele ei, marele patriot de de origine slavon și cu nume germán, Grünwald, care tocmai când fétul seu era între durerile primelor zile după nascere, când babele îi croiau costumul în comisiune, s'a deslegat prin mórte silnică de legăturile lumesci, și a trecut în altă lume, unde de bună sémă nu va mai da ochi cu mașina miraculoasă, în care la capăt bagi pe copilul de slovac și la códă ese unghur după toate conceptele patriotismului modern.

Ideea fundamentală la reforme de sub întrebare este magiarisarea, și celelalte considerațiuni sunt numai pentru ochii lumii

De aceea am dis, că serbarea familiară a fraților unghuri de astădată nu o conturbă deputați de ai naționalităților.

Pentru noi românii este indiferent, dacă va rămânea comitatul cum e ați, cu alegerile de ați, cu

libartatea la aparență de ați, sau se va schimba, venind alt sistem, denumirea.

Situațiuni mai penibile ca ați la nici un cas nu se pot întâmpla, pentru că administrațiunea de ați a ajuns culmea neîndreptățiilor, cu care s'a putut lovi un popor în patria sa.

Putem lua dearëndul tóte comitatele din Ardel, și cu arondarea, cu practica introdusă în administrațiune, cu punerea de ampioiați să demonstrăm situațiunea penibilă, ce s'a creat la noi cu tótă autonomia comitatului.

În comitatul Solnoc-Dobăca deci de ani a persistat o administrațiune, pe care lumea mai nimerit a cređut, că o va caracteriza, dacă i va dice: pașalic turcesc. Din administrațiune s'a sters limba română, volnicieile erau la ordinea zilei, s'au maghiarizat numele comunelor, și în cele din urmă și numele de botez al singuraticilor locuitori.

În comitatul Bistrița-Năsăud n'a putut străbate limba română să ajungă ca limbă de deliberare în adunările comitatense, deși nicăiri dóră nu avem mai multă inteligință, ca și în acest colos de comitat românesc.

Comitatele Târnavelor au ajuns să fie proverbiale, și ele din proverbiale lor sărăcie au dat deci de mii pentru reuniunea de magiarisare din Cluș

Ca o limbă lungă se întind dealungul Ardelului 2 comitate, cel al Turdei-Arieșului și al Mureș-Turdei. Din ce considerațiuni s'a făcut o asemenea arondare nenaturală, românul nu scie.

Și dacă românul din Scărișóră va afla, că el e vecin cu casa lângă casa cu românul din Toplița, de bună sémă amândoi vor mișca din cap, și se vor mira de înțelepciunea domnilor, cari au sciut chip suí asemenea vecinătate naturală.

În comitatul Sibiului s'a ales vice-comite cu 3 voturi contra 300 și încă pre când comitele suprem era sas de viță. Cu cât e mai de preferit o asemenea alegere unei directe denumiri, nici deputatul Zay nu ne va puté spune, și noi credem, că asemenea date prețioase le va exploata în scopul denumirii.

Intrégă câmpia până către Bistrița este dusă cu comitatul la Cluș, de bună sémă numai pentru a demonstra, că Clușul e centrul magiarismului în Ardel, unde românii nici ca alegători nu-și pot manifesta dorința.

O mână de loc e Branul de Brașov, și totuși politicesc românii din Bran sunt puși la Făgăraș, póte numai din considerațiuni economice.

Românii din vecinătatea Sibiului sunt puși la comitatul Alba de jos, tot din considerațiuni mai

înalte, pe cari nu le pot străbate cu mintea lor mărginită.

Marele comitat Huniedóra a devenit proverbial și românii de acolo ne scie istorisi de corupțiuni, cari stau unice în felul lor.

Administrațiunea în comitate atât e de rea, încât nu o mai voesc nici aceea, în favorul cărora s'a susținut până acuma.

S'a pus deci la cale schimbarea, și acesta preocupă parlamentul.

Revista politică.

Sub titlul „Un succes” scrie „Timpul”: Regimul economic, ale cărui base au fost puse de guvernul generalului Manu, a început să și producă efectele.

În adevăr apropiându-ne de data de 1 Iuliu, când noul nostru tarif vamal va intra în vigore, guvernul austro-ungar a luat măsurile, cari sunt relatate în următoarea depeșă, ce am primit-o din Viena:

„O circulară recentă a ministrului de comerț face cunoscut camerilor de comerț, că noul tarif general românesc punând capăt războiului vamal între România și Austro Ungaria și supunând produsele austro-ungare aceluiași regim ca al celorlalte state, Austro-Ungaria va desființa din partea sa tóte măsurile excepționale, de cari erau lovite produsele române.”

Grație politice economice stabilită de guvernul trecut, care consta în a face un tarif general vamal aplicabil tuturor puterilor și fără a face nici o concesione, ba stabilind pentru industriale noastre născându-tacse vamale ca cele înscrise în proiectul noului tarif, tacse cari constituiesc o protecțiune suficientă, Austro Ungaria va renunța de îndată ce noul tarif va fi aplicat, la tariful special, la care erau supuse mărfurile noastre.

Acest tarif special era o armă de războiu îndreptată în contra noastră, care ne-a făcut să păgubim foarte mult. În adevăr în anul 1885, adevă înaintea de a se aplica productelor noastre tariful special austriac, esportam în Austria produse pentru suma de 83 milioane. În 1889 sub regimul tarifului special, esportul nostru cădea la cifra de 16 milioane.

Dela 1 Iuliu, când va trebui să între în vigore noul tarif vamal lucrat sub guvernul trecut, Austro-Ungaria ne va aplica și ea tariful ei general și va renunța la tariful special, care era atât de păgubitoriu comerțului român.

Acésta este un adevărat succes pentru guvernul trecut și în special pentru dl Carp, președintele comisiunii vamale și pentru d-nii: Al. Lahovári, fostul

FOIȚA.

Viața viitoare după sciință

de

Louis Figuier.

(Urmare.)

Tu veđi bine, cât e de periculos a răspândi aceste lucruri între ómeni, mai ales de către ómenii, cari prin autoritatea lor au aerul de a crede. Nu de géba dară, încă din timpul lui Kopénic, biserica s'a opus acestei greșeli și că, nu de mult, nu câți-va cardinali, cum đici tu, dar șeful suprem al bisericei printr'un decret pontifical a condamnat-o prin Galileu și a oprit cu severitate a o preda la alții în viitoriu, fie prin graiu viu sau scris.”

E sigur, după-cum înțelegea foarte bine rectorul din Dyon, că cele mai mari amenințări se ascundeau pentru biserică și societate a acestui timp sub ceștiunea fisităței sórelui. Pământul, nemai fiind centrul, nemai formând punctul de mișcare al universului întreg, pământul mișcându-se în spațiu în același timp și întocmai ca alți aștri asemenea lui, sórele încetând de a se mai mișca împrejurul pământului, intrerupându-și starea de vasalitate față cu globul nostru, astfelu se restórnă tóte ideile,

cari de secolii prinsese rădăcini în spirite. Unde se punem acum raiul și iadul? Altădată era lucrul cel mai simplu. Iadul, sau scena pedepselor, era de de-subtul pământului, ascuns în adâncimile și întunecimile lui, după-cum o spusese deja cei vechi; paradisul sau scena recompenselor, era deasupra în ceriu. În mijloc era viața de probă. Cum se ne închipuim un raiu sau un iad în sistemul noiei astronomii? Apoi nu trebuia se ne temem, că, o-lată tária universului sdruncinată prin sciința spiritului omenesc, supuindu-se impulsiei critice și liberului examen, urma principiilor fundamentale ale religiunii și chiar a baselor societății.

Iată urmările, pe cari le puteau întrevéde, că vulgarisând în public, principiul astronomic al mișcării pământului, și se înțelege că stăpânii bisericei, preoți, filosofi și ómeni din tótă lumea se tem pentru a încerca să stingă la răsăritul ei lumina adevărului scientific cel aducea fisicanul din Florența și doctrina pe care o sciuse popularisa în admirabilele lui dialoguri, unde bunul gust și spiritul adăoga la atragerea noutăților filosofice.

Zadarnice sfortări însé! idei eșite dintr'o epocă de întunec și nesciință, nu puteau trăi într'o perioadă de lumină și cu cunoscința lumii reală. Ele trebuiau să dispară la licăririile noiei sciințe. Astăzi omenimea judecă. Trebuie ca dogmele religioase, pentru a fi cu adevărat primite, să se spriginéscă pe

adevărutul arangiamet al acestui univers fără margini pe care religiunile vechi nu l'au cunoscut. Trebuie ca geniul omenesc să fie considerat, nu ca centrul sau obiectivul naturei întregi, nu ca dominând tot ceea ce se vede sub cer, dar ca fiind numai o pârțica dela creațiune, un membru neînsemnat din marea familie a lumilor. Departe de a afirma, că totul e făcut pentru om, trebuie să proclamăm, că universul este un tot neînterupt, un lanț continuu, în care geniul omenesc nu e decât un inel. Trebuie se recunóscem, că pământul nu e decât un grăunte de nisip perdut în nemăsurata întindere a spațiului nemărginit.

Acéstea sunt bazele positive, pe care ar trebui se fie întemeiată religiunea sciinței și a naturei. Acésta nóuă religiune va fi opera secolului XX. Atunci spiritele fiind mai cópte ca ați pentru această revoluțiune morală; dogme nóuă vor fi primite fără ostenéla și nu vor aduce nici lupte, nici desbateri. Precând religiunile actuale s'au ridicat și s'au mărît în sânge și lacrimi prin persecuțiuni și suplicii în mijlocul suferințelor martirilor, religiunea viitorului preparată printr'un consimțământ unanim printr'o schimbare universală se va ridica fără a costa o lacrimă sau o picătură de sânge.

(Va urma.)

ministru de externe și Ghermani, fostul ministru de finanță sub inspirația cărora s'a stabilit regimul vamal ale căruia rǎde începem deja a le culege. —

„Contemporary Review“ a publicat în numărul din urmă un articol asupra politicii Italiei, semnat „An Italian Statesman“ care nu e nimeni altul decât dl Crispi.

Fostul primministru al Italiei răspunde unui articol, publicat în aceeași revistă engleză, articol a cărui paritenitate se atribuie dlui Gladstone și în care se arată cât de ridicole și primejdioase pentru Italia sunt sentimentele galofobe ale italienilor, acest articol mergea până a afirma că un războiu între Franța și Italia ar aduce după sine căderea casei de Savoia și proclamarea republicei.

Dl Crispi își începe răspunsul, zicând, că nu înțelege, cum ar putea exista o uniune latină, în care Franța se pǎrte egemonia. Apoi caută se arete că Italia n'are să-și mulțamească unitatea numai Franței, Napoleon III a fost, din potrivă, mai mult un dușman amarnic al Italiei.

Fostul primministru al Italiei spune apoi, că regatul e slab, la alpi n'are granițe și dealungul țărmurilor sale întinse e fără apărare, în capitala lui stă Papa, care nu se gândesce decât la surparea statului. Italia deci trebuie se caute alianțe, ea mai trebuie să împedece pe cât poate reconstituirea ligei puterilor catolice pentru apărarea papalității și acesta a făcut-o încheind alianțe cari, ce e drept, nu i-au apǎrat tǎte granițele, dar cel puțin o parte.

Inrolarea Italiei la Berlin în anul 1878 a fost un mare desavantaj. În anul 1881, Franța a ocupat Tunisul, și Austria, indignată din cauza agitațiilor iredentiste, amenința să reocupe pǎtrarul de fortărețe; Bismarck în sfârșit a făcut pace cu papa și a trimis pe dl Schloezer la Vatican. Era Italia pe atunci mai considerată în Franța? Răspunsul la această întrebare l-au dat persecuțiile lucrătorilor italieni din Marsilia și alte orașe ale republicei și injuriile gazetelor la adresa italienilor.

A fost necesar ca Italia să cǎră primirea ei în alianța puterilor centrale, ceea ce s'a și întâmplat în anul 1882 sub ministerul Maicini.

Tratatul, renoit la 1887 de cǎtră contele Robilant, este numai un tratat defensiv; dovada cea mai bună despre acesta este, că pacea europeană n'a fost turburată în decurs de nouă ani.

Trecând la situația economică a Italiei, Crispi tăgăduesce, că alianța întreită ne impune țerei sarcini nesuferite, dar nu cercetă mai de aproape această cestiune.

Mai mult se întinde în descrierea politicii dușmănoase, pe care a urmărit-o Franța în anii din urmă față cu Italia.

Aduce mai multe exemple, între cari și pe cel următor:

Acum vr'o doi ani, contele Lefebvre de Behaine, ambasadorul francez la Vatican, era în Paris, Crispi nu scie cu ce scop. Atăta se scie însă că, puțin după aceea, Papa a primit o telegramă, în care se spunea, că venise timpul se pǎrăsescă Roma, în Franța totul era gata. Din cuvânt telegrama zicea: „Faites vite, car tout est prêt“. Leon XIII a răspuns însă, că trebuia se întrebe mai întâi colegiul cardinalilor. El nu era atunci de părere să pǎrăsescă Roma, și lucrurile au rămas așa.

Guvernul francez pregătise dilema următoare: Dacă fuga papei ar fi isbit, și el și-ar fi căutat refugiul în Franța, cestia romană ar fi eșit ăr la iveală și ar fi făcut necesară o intervenire a puterilor. Dacă însă guvernul italian ar fi cătat se împedece fuga lui Leon XIII, acesta ar fi dovedit, că Papa era în adevăr un prizonier în Vatican și că avea nevoie de protecția puterilor. Într'un cas ca și în celalalt, războiul ar fi fost inevitabil și Italia neputând învoca în acest cas tratatul de alianță, s'ar fi găsit singură în fața Franței.

Acest plan n'a isbit.

Dl Crispi își termină apoi articolul, zicând, că el nu urăse pe francesii, cari sunt cu cugetul curat, ăr pentru Italia nu doresce altceva de cât se pǎrta contribui în pace, dimpreună cu celelalte puteri, la progresul civilizației.

Agitatorii socialisti a reusit în Spania se revolte cu mijlocele lor cunoscute și o parte a populației spaniole în contra ordinii de lucruri existente.

Turburări serioase s'au întâmplat zilele trecute la Bilbao. Telegraful nu ne-a dat decât o scire foarte laconică despre aceste turbări, cari după cum vedem din zărele străine a fost destul de gravă.

În Bilbao agitatorii socialisti reușiseră se face pe lucrătorii brutari să se pună în grevă.

Ținându-se în sara de Iunie un meeting al acestor greviști, un orator socialist ținu un discurs atât de violent în contra guvernului și a religiei, încât delegatul poliției a trebuit să cheme pe orator la ordine. Asistenții protestară cu sgomot. O învâlmă-

șelă teribilă urmă. Sala a trebuit să fie golită. O luptă în tǎtă regul, începū între mulțime și agenții comisariul polițienesc fu rănit. Agenții traseră asupra greviștilor; unul din acestia din urmă fu ucis de un glonț de revolver.

Autoritățile alergară atunci cu jandarmeria și cu trupe. Esasperarea greviștilor crescuse în așa măsură, încât prefectul ordonă soldaților se tragă în aer și cavaleriei să șargeze.

Comisarul trebui se fie dus sub escortă până la casarmă. Pe drum fu rănit încă odată cu o piatră la cap, jandarmii șarjară pentru a dǎra oǎră mulțimea.

Prefectul însuși a însoțit cadavrul greviștilor ucis în vâlmășală până la cimitir în mijlocul huidueldurilor greviștilor; trupele tăiară drumul acestora pe podurile riului Bilbao.

Garniziona s'a desemnat. Orașul s'a ocupat militar. Alergările de tauri s'au suspendat și teatrele s'au închis.

Șefii socialisti și membrii biroului întrunirii disolvate au fost arestați.

S'a dat ordin telegrafic căpitanului general al provinciilor basce, generalul Loma, să se ducă la Bilbao cu trupe noi din Victor.

Cu tǎte aceste măsuri manifestațiile mulțimei s'au repetat sara.

Când jandarmeria ducea la închisore pe șefii socialisti mulțimea începu să șuere și se arunce cu pietre.

Femeile și copii de pe la ferestrele caseor din cartierele muncitorilor aruncau mobile și ghiveciuri de flori în capetele agenților polițienesci. Mai mulți din acestea au fost răniți.

Jandarmeria a trebuit se șarjeze din nou mulțimea care însă se adună ăr mai departe.

Pela de ce ore sara autoritățile civile neputincioase da restabili ordinea își depuseră puterile în mâinile autorităților militare, cari proclamară starea de asediu.

Mai bine de o sută de arestări s'au făcut și numeroase perchisiții sau operat pe la domiciliile an archiștilor.

Acestea sunt faptele.

După cum se vede socialismul debută și în Spania în chip vrednic de reputația, ce și-a făcut în alte țeri.

Cuvântarea

pronunțată de Prea Sfinția Sa D. episcop al Aradului Ioan Meșianu la deschiderea sesiunii ordinare a sinodului eparchial aradan din 1891

Christos a înviat, dlor deputați!

Me simțesc fericite, dlor deputați, de câte ori am norocire a ve vedé în giurul maicei noastre cei bune, în giurul santei noastre biserici.

Me simțesc fericite dlor deputați, de acesta întrunire, privind în d-vǎstră pe cei mai distinși fii ai bisericii noastre naționale, concreduți din partea clerului și a poporului, cu frumoșă și mărețā misiune de a conlucra împreună, la opul cel mare al regenerării noastre; deci ve salut cu bucurie de bunăvenire, implorându-ve dela bunul D-șeu încă mulți ani de conlucrare.

Nici nu este, dlor deputați, lucru mai frumos și mai plăcut lui Dșeu și ǎmenilor, ca și când membrii cei distinși ai unei familii, se intrunesc la conlucrare comună, pentru ridicarea și înaintarea frațiilor lor, a nǎmului lor, precum v'ați întrunit și d-vǎstră acum aici, la conlucrare frățeșcă, pentru ridicarea și înaintarea familiei cei mari, din care facem parte cu toții, a bisericii noastre naționale.

Când fericiiții nostri străbuni ni-au conservat cu atāta îngijire, și ne-au lăsat cu iubire biserica lor de cea mai scumpă mostenire, a prevăduț cu multă înțelepciune, că la călătoria noastră în marea acestei vieți, vom avé neapărată lipsă și de o stea conducătoare la limanul mântuirii, întocmai precum au asemenea lipsă corăbierii de o busolă îndreptătoare în valurile marii furtunoșe; au prevăduț fericiiții nostri străbuni, că și preste noi vor veni timpuri grele și furtunoșe, de cari prea multe au trecut și preste ei: și în aceea înțeleptă prevedere ni au lăsat biserica noastră națională de stea conducătoare în tǎte impregiurările acestei vieți.

Precumcă biserica străbună a fost și este în adevăr stēua noastră conducătoare, prevăduț de străbunii nostri, o constată pe deplin esistența noastră de aproape 20 de secol, și trecerea noastră prin furtunoșele valuri ale acestui lung restimp; dar o mai întăresce și istoria, când descrie grelele cercări și multele peicicole, ce au trecut preste nǎmul nostru fără a se fi periclitat, recunoscând și aceea, că pe lângă tǎria și puterea noastră de viață, la devingerea atātor pericole grave, a contribuit foarte mult și scumpa noastră mostenire strămoșescă: biserica noastră națională.

O asemenea mostenire scumpă, fiind dar biserică noastră, ni se impune și noue marea datorință, dlor deputați, a pǎrta cu mare îngijire acest sânt deposit strămoșesc, lășându-l și noi de cea mai scumpă mostenire fiilor și nepoților nostri din nǎm în nǎm, că așa să fie și pentru ei, ceea ce fū pentru fericiiții nostri străbuni, și ce este și pentru noi: adevărata stēua conducătoare în valurile acestei vieți, cum și cel mai puternic mijloc la ajungerea scopului, ce urmărim.

Fiind vorba de scop, aflū de bine a observa dlor deputați, că biserica nu este însași scopul, ci numai mijloc; însă unicul și cel mai puternic mijloc la ajungerea scopului.

Scopul nostru, dlor deputați, este același, pe care il-a destinat bunul Dumnezeu tuturor ǎmenilor adevă: binele vremelnic și fericirea vecinică, ăr acest scop sublim, il putem și noi ajunge, înaintând alătura cu celelalte popore culte și luminate, tot mai mult cǎtră lumină, cultură și perfecțiune, după dīsa S. scripturi: „Fiți desăvârșiți, precum și Tatăl vostru din ceriuri desăvârșit este,“ astfelii apropiindu-ne tot mai mult de idealul nostru Dumnezeu. La asemenea lumină, cultură și perfecțiune, are a ne conduce biserica străbună, pentru ajungerea scopului sublim.

Pentru-ca însă biserica să pǎrta implini cu succes atare misiune sublimă, datori suntem domnilor deputați a lucra cu toții și din tǎte puterile noastre, la desvoltarea cât mai mare a salutarilor ei instituțiuni și anume îngrijind tot mai mult de institutele noastre confesionale de învățământ, de jos până sus, stărind pentru înființarea celor ce ni mai lipsesc, ridicând acelea măcar împreună cu celelalte diecese sorori: și anume, pentru întemeierea mai unor școle medii cu tǎte sacrificiile posibile; intrăceea să nu uităm nici de asilele confesionale, pentru pruncii dela 3—6 ani.

Și fiind-că basa culturii celei adevărate, și mai ales a culturii religioșe-morale, ca și basa bisericii este credința în Dumnezeu, și religioșitatea credincioșilor, greu amenințate de curentul timpului de astăzi: datorință avem dlor deputați, a conlucra cu toții și în acesta direcțiune, stărind pentru ridicarea auctorității bisericii și a fețelor bisericesci și pentru îndreptarea moravurilor în tǎte privințele. Datori suntem, dlor deputați, a lua cu toții asupra ne sǎrtea apostoliei, a ne face la tǎtă ocașiunea binevenită, tot atāta apostoli, învățatori și luminători ai poporului, nu numai prin îndemnări și sfaturi înțelepte, dar și prin exemple bune și atrăgătoare din partea noastră, întărindu-l tot mai mult în credința în Dumnezeu și prin acesta și în credința noastră strămoșescă.

Să nu ne uităm nici când, dlor deputați, că credința în Dumnezeu este baza și temeliala societății noastre religioșe, cum și că lipsind această basă, nici cea mai înaltă cultură lumescă n'ar puté consolida și întări societatea noastră, și așa să nu considerăm slăbirea credinței în popor, ce se manifestă în zilele noastre, mai ales prin neregulata cercetare a bisericii în multe locuri de un rău, sau de un lucru neînsemnat, ci se o privim de ceea ce în adevăr și este, adevă de un semn foarte trist al decadinței; aici în ce măsură s'ăbesce credința religioșă în om, în același grad creșce nepăsarea și indiferentismul, cari nu-l mai ambiționează la ore care luptă pentru esistență; ci din contră il lipsesc și de tǎria și de mijlocele de lipsă la aceea luptă de esistență.

Să nu uităm, dlor deputați, că dacă biserica străbună chiar și în cele mai grele timpuri a fost conducătoare și mântuitoarea străbunilor nostri, acesta s'a întâmplat pentru că și fericiiții nostri străbuni au fost tari în credința în Dșeu, ținând sus și tare la biserica lor, preoți, inteligenți și popor de o potrivă, așa încât erau gata a-și espune și viața pentru credința strămoșescă; și așa dacă noi clerul și poporul, urmând exemplul străbunilor, vom ține și noi înși ne sus și tare la credința în Dumnezeu, a bisericii străbune și cu ajutorul bisericii ne vom strădui — cum dīsei — a înaintă tot mai mult în cultură, și lumină, să fim convinși dlor deputați, că atunci biserica va fi și pentru noi stēua conducătoare și mântuitoare cum și cel mai puternic mijloc la ajungerea scopului ce urmărim. Căci dacă biserica străbună și atunci puté conduce și mântui pe fericiiții nostri străbuni, când și însași era subjugată, cu cât mai ușor ne va conduce și fericite pre noi acuma, când din darul lui Dșeu și din gratia Maj. Sale la stăruițele marilor nostri bărbați a devenit biserica liberă autonomă și națională.

Etă, dlor deputați, pentru ce ținem noi atât de mult la biserica noastră străbună, la autonomia și instituțiunile ei.

Deși este o mare fericire a avé o asemenea biserică autonomă și națională, precum o avem și noi; totuși să nu ne uităm, că asemenea fericire ține numai până atunci, până când vom ține și noi sus și tare la biserica noastră străbună, până când vom

conduce bine și înțelepțesce afacerile noastre bisericesti, până când vom pune interesele cele mari și comune ale bisericii mai pre sus de toate altele, până când noi, ca fiii credincioși ai bisericii, în bună înțelegere și dragoste frățească, vom lucra cu toții astfel, ca din toate lucrările noastre se rezultă folose vedite pentru toți ai noștri; și aceste le vom urma dacă vom avea pururea în vedere, că în sinul maicei noastre biserici, ca și într-o familie, unul fiecarele dintre noi, și toți împreună, putem ocupa loc după vrednicia noastră, fiind toți bineveduți și remunerati după merit.

Din aceste urmări, dl. deputatul că nu este de ajuns a avea drepturi frumoase, ci la ajungerea scopului ce urmărim, se mai cere și o lucrare intensivă, înțeleptă și bine combinată, o lucrare emanândă din credința în D-șeu, prin care se se manifeste și celelalte două virtuți mari creștine: amărea și speranța.

Deci dar se ținem dl. deputatul, sus și tare la credința în D-șeu a bisericii părinților noștri, și să nu ne lăsăm nici pe noi, nici pe alții dintre ai noștri amăgiți de curentul ce-l periculos al timpului nostru, și fiindcă credința în D-șeu fără de fapte este mortă, precum ne spune și sânta scriptură: să ne străduim a ne manifesta aceea credință prin fapte bune, prin faptele dragostei evanghelice, din cari isvorec toate lucrurile cele bune, și buna speranță.

La asemenea lucrare ne chiamă, dl. deputatul, nu numai sânta noastră datorință, dar și grelele împregiurări ale timpului nostru, cari toate ne spun, că numai astfel lucrând putem spera, cu ajutorul lui D-șeu ajungerea dorințelor noastre celor juste; numai astfel făcând ni vom împlini cu toții dl. deputatul chemarea și datorința, cum și dorința sufletului nostru, față de biserică și de nemul nostru, și atunci și bunul D-șeu va bine cuvânta lucrările noastre pentru care binecuvântare rugându-l și acuma dechiar sesiunea sinodului nostru eparchial ordinar a anului 1891 de deschisă.

Cuvântarea

Prea Sântiei Sale D-șeu episcop Nicolae Popea, înmăntă la deschiderea sesiunii sinodului ordinar al diecezei Caransebeșului

O bucurie mai mare pentru un arhieru conșcui de chemarea sa arhierescă, mai ales în zilele aceste grele, nu poate să fie decât când se vede încongiurat de fi săi spirituali, desbătând asupra căilor și mijloacelor corespunzătoare pentru îmbunătățirea și prosperarea eparchiei sale. O astfel de bucurie simt și eu în sufletul meu aș, când am norocirea de a vedea pe reprezentanții legali ai clerului și poporului nostru diecesan, adunați aici la episcopie la pertractările noastre sinodale din anul acesta. Ve salut deci, domnilor deputați, de buna venire, și vă salut din inimă, de unde isvorec iubirea cea adevărată, fundamentul tuturor lucrurilor bune și folositoare, precum și buna înțelegere frățească, condițiunea esențială și a lucrărilor noastre sinodale.

Cu ziua de aș, domnilor deputați, pășim într'un period nou de trei ani, în periodul al optulea al vieții și activității noastre sinodale, un timp acesta destul de lung pentru ca să putem dice, că deja am eșit din așa numitele greutăți ale începutului, că ne-am dat și ne am împrietinit mai de aproape cu viața și cu formele constituționale bisericesti și că în sfârșit am ajuns în pozițiunea de a ne pute da seama despre valoarea și rezultatele lucrărilor noastre pe terenul bisericesc național în formă sinodală.

Ce urmări în mod mai firec și mai logic de aici, decât ca să ne încordăm puterile la o activitate nouă, la o activitate, care să aducă rōde îmbelșugate pentru eparchia noastră în toate direcțiunile și în toate părțile reslățite ale ei, ceea ce mai lesne se va pute ajunge, dacă vom avea bună voință și ne vom interesa cu totadinsul de afacerile comune, și dacă vom face să domnescă necurmat buna înțelegere între toți fii credincioși ai eparchiei noastre.

Încă la sinodul anului trecut am dis, că multe și grele avem de făcut, pe care punându-ne umăr la umăr le vom pute învinge. Mulțămesc lui Dumnezeu că unele din acele multe și grele obiecte deja s'au adus la îndeplinire, după cum mai de aproape vor arăta actele și rapoartele respective consistoriale. Eu amintesc din acestea numai următoarele:

Regulamentul fondului de pensii pentru preoți, care conform concludusului sinodal din anul trecut, cu 1-a Ianuarie a. c. a și pășit în viață. Un eveniment e acesta, domnilor deputați, după care de ani cu sete am așteptat preoții noștri, și care promite cele mai îmbucurătoare rezultate pentru ei și familiile lor dacă, despre ce nu me îndoiesc, cei îndreptățiți își vor împlini regulat obligămintele lor.

Cumpărarea unui complex de pământuri în Marghita-Mare în nărime de 836 jugere, pe seama diecezei, care complex deja în toamna anului trecut

se află în folosința noastră. Ce poate fi mai sigur și mai avantajos pentru averea diecesană, decât pământul?

Edificiul cel nou, care deja se află sub acoperiș și e situat în strada principală aproape de reședința episcopescă, unul din cele mai frumoase edificii ale orașului acestuia. În acest edificiu se va pute strămuta și institutul nostru diecesan teologic și pedagogic din cel de astăzi vechiu și ruinabil, care nu se mai poate folosi fără de periclitarea sănătății și a vieții profesorilor și elevilor.

Incorporarea la eparchia noastră a credincioșilor români din comunele micste Marghita-Mare și Deliblat. În scurt timp sperăm, că va urma și aceea a celor din Posegena română. Mare însuflețire a manifestat poporul din comunele amintite pentru incorporarea lor la eparchia noastră română.

Proiectul de regulament pentru administrarea averilor parohiale. Scim cu toții, că dela regulata și conșciențioasă administrare a averii atărna creșterea și spōrirea ei, și dela acesta înlesnire acoperirea lipselor și trebuințelor parohiale. Și în sfârșit:

Complanarea unor diferențe mai grele în dieceșă, dintre care una a fost obiect de pertactare chiar și în sinodul anului trecut, încredințându-se în finalizarea aceleia îngrijirii noastre arhieresci.

Vor fi mici, domnii deputați, rezultatele aceste la aparență, dar ele sunt mari în consecințele lor, mai ales pentru eparchia noastră tineră și cu mijloace cam modeste. Căci se nu uităm, domnilor, că din mic se face mare, și din puțin mult: din picături se fac părăile, din acestea riurile și așa mai departe. Astfeliu de exemple avem destule în trecut ca și în prezent, nu ne rămâne decât să le urmărim și noi.

Dacă sōrtea a fost atât de vitregă, încât pe cele ce le-am avut să le perdem, acum trebuie, deși cu mari greutăți și jertfe, să ne îngrijim, ca să ne câștigăm altele în loc, dacă vom să ne asigurăm existența și viitorul nostru. Ceea ce să sperăm, că cu timpul și pe lângă o procedere înțeleptă ne va și succeda, așa vōind Dumnezeu!

Implorând binecuvântarea Ceriului asupra lucrărilor noastre, am onōre a declara sesiunea sinodului nostru din anul acesta de deschisă.

Un echou la serbările din București.

Budapesta, 23 Maiu, 1891.

În petrecerea românilor mai bine de optzeci secolii în orientul european, ce sunt 25 de ani, de îi serbeză români din regat cu atăta însuflețire? Un mic interval, când nemul românesc în parte i-s'a dat timp să se reculegă, să se desvolteze în pace și libertate. Cele mai multe secole au trecut peste coloniile lui Traian fără se aibă pace, fără se fie stăpâni asupra sōrtei lor, fără să se pōtă bucura de rōdele muncii lor libere.

Traian împăratul având în Europa și Asia împărăție infinită, a creșt că tot nu are de ajuns. În trei bătăi crâncene a cucerit Dacia. A făcut pod de pētră peste Dunăre. Și pelângă soldați, a trimis colonii din toate părțile imperiului roman. Să nu credem, că numai bărbați. Colonisări nu se pot întempla fără femei. Venit-au în tot casul multe matrone și feciōre romane; flăcăii copii, toți căți i-a dat Dumnezeu unui tată și mamei de familie.

Soldații au fost elita militarilor, cu beludicii cei mai renumiți! Er colonii au fost luați din sinul Italiei, chiar din giurul Romei; căci se numără și aici tot romani! Căci numai ei au putut dosvolta aici într'un timp relativ scurt de 209 de ani cultura, a cărei monumente se sēpă din pământ. Acesta colonii din provincie nu o putiau face, neavând, cultură italică. Da vētra românilor este Roma. Alta n'a putut face Dacia Felix!

Coloniile trebuie să s'au înveluit cu dacii. Și probabil este, că dacii cu limba lor dela nord au învățat bucuros limba cea mai sonoră românescă. Căci de urma dacilor nu aflam necăiri: er să fie murit cu toți în lupte, nu este de creșt. Dacă cumva n'a cădūt gertfă în contra tatarilor ce se aflau chiar în vecini.

Din secul al patrulea până cătră secul al 13-lea, adecă 8—9 sute de ani scim din istorie căte popōră au venit din Asia și au trecut peste aceste colonii. Tōte le-au fost dușmani, și ele au trebuit să se bată cu tōte. După lupte pierdute se rātrăgiau la munți; și când barbarii părăsiau câmpiile, români cu turmele lor se scoborēu jos la câmpii, la orașele și satele devastate.

În secul al 9-lea în urmă veniseră ungurii, și de și coloniile lui Traian înainte cu 4—5 sute de ani stătuseră în bătăi, ca granițerii cei mai espuși ai imperiului roman, aceste colonii totuși avuseră în Ardēl un duce pe Gelu, în Bănat un duce pe Glad, er lângă Tisa pe ducele Morout, cum îi numesc Anonymus, notariul craiului unguresc Béla.

Cu ungurii au creșt să nu se mēsure, ci se facă pace. Morout din cetatea Bihor a dat fiica sa după fiul ducelui Arpad; și tot el a trebuit să mijlocēscă pace cu românii ardeleni și bānățeni. Scim că Morout petrecea în desperarea sa cu femei, și era ușor de capacitat, el era umbra vitejilor săi străbuni. Cei amoroși nu sunt bātăuși. Cine sci tōte cauzele, de ce el era cădūt în desperațiune? St Stefan s'a putut fali cu un regat mare, și cu popōră multe cu limbi diferite.

Ungurii și românii împăcați la olaltă au ținut în distanță cuvenită pe tātari, cari cuprinsēră părțile moldovene. Totuși tatarilor le au succes a strābate și la noi, și a pus-tii țera întregă.

Având înbē tatarii certe interne în Asia, ei sau retras numai dela noi, dar și din Moldova și Muntenia. În urma lor apoi s'a reînființat cele două principate, cari cu turci

au purtat și sāngerose resbele, cu leșii și ungurii crâncene bātăi; până-când slăbite în bātăi ajunseră sub tutelă turcescă și muscălescă, de cari scāpase numai prin tractatul de Paris.

Jocul sorții a voit, ca în locul lui Cusa principatele să-și alegă o dinastie străină; să se curme rivalitățile dintre familiile boeresci.

Cu M. S. Carol I România a fost norocōsă, căci de 25 de ani țera se bucură numai de o desvoltare pacinică dar și de o cărmă înțeleptă. Regele de astăzi al României a organizat de nou legiōnele române, cu cari a învins lângă Balcan. El a dat țerei independența vechiă, și o a înălțat la rangul de regat. Regele este înaltul protector al sciinței și artei; cuvântările sale în Academie rēsună în tōte inimile, ce doresc înălțarea culturai române.

Și ca o națiune trecută prin multe lupte, prin isbānde norocōse și pierderi dureroase, poetica națiune română a primit din darul providenței o regină asemenea poetă, cu simțiri înalte pentru poesia română, portul și datinele poporului român. După atâtea suferințe, providența a trimis românilor o ființă ingerescă, carea simțind însă și suferințele, să scie mângăia anima poporului român, și a o ridica la fapte mărețe.

Cine a înălțat și încuragiat mai mult femeile române, ca regina lor, când le-a îmbrăcat portul și le-a învățat limba. Cine protejiază în România cu iubire copilele române cu mângăere vitejii vulnerați români cu inspirațiune, arta și poesia română, cu pietate bisericesti române? Carmen Sylva Maiestatea Sa Regina Elisabeta. Cea mai ilustră poetă și regină a rēsăritului.

În zilele trecute biserică română, arta poesia și portul românesc au triumfat în Viena prin geualitatea reginei poete a românilor.

Recunoscători vor fi românii în veci celui ce le-au organizat armata, școala, țara cu instituțiuni agricole și de comunicațiune, celui ce a fondat România de nou, și a povățuit-o cu animă tare și glas înalt până la regalitate.

Recunoscători vor fi înveci românii celei ce seșednd pe tron înalt, s'a coborit la țeranele române, la vāile române și a cāntat dafinele și misteriele locurilor române.

Să trāescă dar România, să trāiască Majestățile Lor! Până după iubileul de aur și cel de diamant. — „Semper avanti Romani!“ Dee ceriul, ca să ajngem cu toții cultura vechie română, și chiar se o finte cem, pe base solide creștinesci, ce nu se vor risipi în veci.

„Nihil sine Deo!“ Cu Dumnezeu tōte sunt posibile.

Inse lipsesc dela iubileu chiar acela, carele prin vētușile lui cetățenești, prin inima lui generōsă și prin ideile și faptele lui imortali, căt a trāit, a strălucit ca un lucfăr între compatrioții sei. În timpuri viforose vor lipsi sfaturile lui înțelepte, experiența lui bētrānă. Când geliți, nu uitați ca el s'a înălțat preste nori și preste stele, ca să implōre ajutorul cetelor cerești asupra lucrărilor noastre. Ideile lui imortali se ve povățuiescă prin tōte timpurile, sub devisa „latina gintă e regină în ale lūmei ginte mari“. Primul pe et român și primul bărbat de stat român trāesc și în cealaltă lume împreună. Ei atāt de tare s'au iubit aici încāt se doresc la olaltă și dincolo. „Concordia res parvae crescunt!“ dīc și nouē. Numai așa veți învinge greutățile din lume Români pot lucra cu fruntea senină; pot sta fără frică; pentru-că ei nu sunt dușmanii altor popōră.

Mr.

Varietăți.

* (Dar preainalt.) Maj. Sa monarchul s'a îndurat preagrațios a dāru din cassa Sa privată 100 fl. pe seama bisericii noastre din Négra.

* (Personal.) Preasāntia Sa Domnul episcop al Aradului Ioan Meșianu face cură la băile dela Carlsbad.

* (În amintirea celor reposați.) P. O. D. Ioan Petric protopresbiter în Brașov a dat în loc de cunună pe cosciugul dr-ului Ioan Moga 5 fl.

† Protopopul Meletiu Dreghicnu, fundatorul diariului „Luminătoriu“, bunul român și intemeietoriul Alumneului din Timișōra a reposat în 23 Maiu în etate de 77 ani.

* (Promovare.) D-nii Iosif Blaga și Valeriu Branișce au fost promovați în 6 Iunie n. la gradul de doctori în filozofie la universitatea din Buda-Pesta.

Felicitările noastre!

* (Concert-soirée.) Sāmbătă în 13 l. c. n. se va da în sala dela „Gesellschaftshaus“ un concert soirée de cătră musica militară a reg. Nr. 31 cu concursul corului de bărbați „Hermania“ în favorul „reuniunei crucea albă“ și a fondului de pensiiune a dirigentului capelei.

Bilete à 60 cr.; loge à 3 fl. și programe à 10 cr. se vor căpăta de Marți incolo la dl I. Drotleff, strada Cisnădiei Nr. 23 și sara la cassă.

* Devenind vacant postul de medic în opidul Hășeg se escrie concurs pentru îndeplinirea lui cu termenul până la 20 Iunie a. c. st. n. pre lângă salariu anual de 400 fl. și tacele, cari ajung salariul. Afară de aceea alesul pōte spera dela calea ferată érasi un asemenea salariu de nu mai mult. Atragem atențiunea medicilor noștri români pentru a concura până la ziua menționată de 20 Iunie n. a. c. când se va face și alegerea.

* (Serbarea Constantin și Elena în Bucuresci.) Marți, 21 Maiu, ziua sântilor împērați Constantin și Elena, hramul santei metropolii, M. S. regele și A. S. R. principele Ferdinand au mers, la orele 10 dimineța spre a asista la sânta liturgie.

Maiestatea Sa și Alteța Sa regală, după ce au fost întimpinate la sosire de I. P. S. S. metropolitul primat, inconjurat de înaltul cler, au ascultat slujba religioasă, la care au asistat dl Lascar Catargi, mi-

nistru de interne, mai mulți preasânți episcopi, precum și un numeros public.

După serviciul divin, Maiestatea Sa și Alțeta Sa regală merșeră în apartamentul I. P. S. S. metropolitanului primat, unde binevoira a se întreține cu membrii înaltului cler și alte persoane prezente; یر orele 11 și jum. s'au întors la palat.

* (Originea biliardului.) La British museum din Londra s'a descoperit o scrisore din 1750 care dă o origină destul de coragioasă jocului de biliard.

Jocul acesta ar fi fost inventat pe la anul 1560 de către un cămătar din Londra care împrumuta pe amaneturi, numit Villian Kew. Acest onorabil industrial ar fi avut obiceiul se ia sara cele trei bile, care îi serviu drept firmă după cum se mai vede și astăzi pe la unele prăvălii din Londra și le împingea pe masa ce servea de birou, cu yardul cu care măsură stofele.

De aci etimologiile cele mai fantastice că biliard ar fi venind dela Bill's yrrd, yardul lui Bill prescurtarea numelui William, یر cuvântul buene ar fi venind dela Kew numele cămătarului.

* (A pățit-o don Juanul.) Diarele rusesci povestesc despre o profesora foarte virtuoasă și despre un înalt funcționar foarte desfrânat, o istorioră cu un sfârșit foarte moral. Înaltul demnitarin visitase o scolară primară de fete și din acel moment inima sa se înflăcăra pentru frumoasa profesora de acolo. După ce încercă în zădar toate mijloacele pentru a cuceri inima adorabilei sale, bētrăuul Don Juan sē jură sē-și resbune.

Rēsbunarea lui nu întârzie. Intr'o bună deminēțā, profesora primi scirea că congediată din postul ei. Rēmase pe drumuri, se dase la Petersburg pentru a apela la consiliul superior de instrucțiune publică, dar ușile se închise pretutindeni înaintea ei.

Intēmplarea însă aduse pe desperata profesora în contact cu o damă foarte influentă și acm foia se schimbă îndată. În scurt timp profesora și recăpătă postul; mai mult decât atata; înaltul demnitarin trebui în uniformă de gală

sē-i ceară scuse pentru nedreptatea ce-i făcuse și apoi fu permutat în alt oraș.

* (Rectificare.) În Nr. 57 al foiei noastre am publicat „oda“ la iubilul academiei, fără de a îndigita numele autorului.

Autorul este dl asesor consistorial Zacharia Boiu și nu la 22 Maiu, ci la 2/14 Aprile a cetit oda acēsta în ședința Academiei.

Mulțamită publică.

La petrecerea „Reuniunii femeilor române din Reșinari“ ținută la 5/17 Maiu a. c. au contribuit următorii P. T. domni și dōmne:

Maria N. Maier, Sēliște 3 fl., Nicolau Ivan red. „Tel. Rom.“ 3 fl., Petru I. Comșa, comerc. Sēliște 3 fl., Dr Remus Roșca, secr. consistorial în Sibiu 2 fl., Dr Iuliu Grecu, medic 2 fl., Patriciu Barb, adv. Sz. Reg. 2., Iosif Goga, paroch 2 fl., Coman Baca paroch Poplaca 2 fl., Gerasim Cărpinișan, notar 2 fl., Ierimia Mărginean căpitan în pensinē 2 fl., d-șora Mariți Bucișan, Sēliste 2 fl., Bucur Dancăș, seu. propr., 2 fl., Irimie Dancăș, comerc. 2 fl., Maniu Lungu, propr. 2 fl., David Cojocca, farmacist 2 fl., Ioan Pop, paroch 1 fl. 50., Bucur Lungu, măestru 1 fl. 50 cr., Coman Droc, comerc. 1 fl. 40 cr., Ioan Platoșiu, paroch Sēcel 1 fl., Georgiu Moian, prof. 2 fl., Ioan Broju, publicist 1 fl., Ilie Cismașiu, notar Sēliște 1 fl., Elisabeta I. Dancu 1 fl., Alēman Dancășiu, primar 1 fl., Ioan Frățilă, primar Bungard 1 fl., Maniu Vidrighin, v. notar 1 fl., Iosif Aron, inv. Brașov 1 fl., Moise Frățilă, inv. 1 fl., Ioan Marin inv. 1 fl., Mihail Stoia, inv. 1 fl., Bucur Giurcoiu, v. primar 1 fl., Stan Marin, propr. 1 fl., Aleman Droc propr. 1 fl., Bucur Savoio 1 fl., Paraschiva Muntoiu 1 fl., Ilarie Ciucian, pantofar 1 fl., Petru Misinger, pantofar 1 fl., Ana Piteriu 1 fl., Vasile Droc, 1 fl., Nicolae Giurcoiu 1 fl., Dșora Otilia Cărpinișan, Rēhēu 80 cr., Emilian Dancăș, inv. Poplaca

80 cr., Lajoș Colar 70 cr., Peter Ferencz 60 cr., Solyom Ianoș 60 cr., Ioan Banciu, inv. dir. Poplaca 50 cr., Emanuil Măglasiu, student 50 cr., Ioan Muciu 50 cr., Stan a Ōncea 50 cr., Paraschiva Cioran 50 cr., Bucur Lungu, Maria Albu, Sora Susoiu, Stana Pitariu, Ana N. Muciu, Opreana Bratu, Ioan Lubinșchi Dumitru Suroiu, stud., Petru Muciu câte 50 cr., Din Deva prin dōmna Ecaterina Dragits au incurs:

Fr. Hosszu Longin, Minodora Tiulescu, Elisabeta Pēcurar câte 1 fl.,

Ecatharina Dragits. N. N., Susana Csato, Elena Fulea, Vilma Moldovan, Ida Murēșan Maria Murēșan, Vasile Oltean, Elena Moldovan, Gliceria Mihuf, Tecla Luculeț, Elisabeta Dănilă, Maria Muntean, câte 50 cr., Luisa Pop 40 cr.

În urma petrecerei de vară au rezultat un venit brut de 79 fl., 80 cr., din suma acēsta spesându se 38 fl. 68 cr. rezultă un venit curat de 41 fl. 12 cr., care s'a adaus la capitalul reuniunii.

Mai departe dl Irimia Dancășiu comerciant a avut bunăvoință a pune la dispoziția comitetului arangiator un car de brați, cu cari s'a decorat sala menită pentru petrecere, ba a ostenit foarte mult lucrând împreună cu dnii învățatori Moise Frățilă, Ioan Marin și Mihail Stoia atât la regularea locului din pădure, cât și la înfrumșetarea sălei de joc.

Tuturor acestor marinimoși sprijinitori ai reuniunii noastre, li se exprimă cea mai căldurosă mulțamită.

Reșinari, 22 Maiu 1891.

Aurelia Goga,
președintă

Maria Cărpinișan,
secretară I.

Loterie.

Sămbătă, în 6 Iunie.

Viena:	78	18	27	73	81
Timișora:	21	88	51	18	45

Nr. 87.

[77] 2-3

CONCURS.

La scōlele medii române greco-orientale din Brașov sunt a se ocupă următoarele posturi:

1. un post de profesor gimnasial calificat conform art. leg. XXX din 1883 pentru limba magiară și germână;

2. un post de profesor gimnasial calificat conform art. leg. XXX din 1883 pentru limba magiară și română, sau latină;

3. un post de profesor la scōla noastră reală și comercială calificat conform art. leg. XXX din 1883 pentru limba germână și română;

4. un post de profesor la scōla noastră reală și comercială calificat conform art. leg. XXX din 1883 pentru limba francesă și magiară, sau română;

5. un post de profesor de de semnul liber la scōlele noastre medii.

Pentru ocuparea acestor posturi se escrie concurs cu termin până la 15 Iunie 1891 stil. vechiu.

Concurenții vor adresa petițiunile lor către subscrisa Eforia scolară înscrute cu documentele:

a) că sunt români și de religione greco-orientale;

b) că au purtare bună atât în privința moralității, cât și în relațiunile civile;

c) că sunt de constituțiune firmă și deplin sănătoși;

d) concurenții de sub 1, 2, 3, 4 să documenteze, că au calificațiunea prescrisă de legea de instrucțiune art. XXX din 1883 §§. 29, 30, 61 și 62;

e) Concurenții la postul de sub. 5 se documenteze, că au calificațiunea recerută pentru postul de profesor de desemn la scōlele medii, sau se dovedescă, că au absolvat o scōla medie și au cercetat cu succes cursurile unei scōle de specialitate, spre

a și putē căștiga calificațiunea recerută pentru acest post.

Se vor preferi acei petenți, cari vor avē calificațiunea și pentru gimnastică.

Emolumentele împreunate cu posturile de sub 1, 2, 3, 4 sunt:

Până la obținerea decretului de profesor ordinar (conform cu §. 30 din legea de instrucțiune din anul 1883) salariul anual de 800 fl. v. a., یر după denumirea de profesor ordinar salariul anual de 900 fl. v. a., cuincuenal de 50 fl. v. a., care se repetēză de cinci ori, 130 fl. v. a., relut de cuartir cu drept de înaintare la relutul de cuartir de 170 fl. v. a. pe an, și drept de pensiune conform statutelor.

Profesorul de sub 5 va avē a propune 12 ore pe săptămână și va primi salariu anual de 620 fl. v. a.

Concurenții vor declara în petițiunile lor, că se vor supune legilor noastre bisericesci și scolare, precum și normativelor și dispozițiunilor speciale ale acestor institute, ce sunt în vigōre, sau se vor face în decursul timpurilor.

Brașov, 26 Aprile, 1891.

Eforia scōlelor centrale române
ort. rēs.

Nr. 1090.

[79] 1-3

Publicațiune.

Devenind comuna Reșinari în dreptul de a și edifica o baie pentru scaldat pe teritoriul acestei comune — prin acēsta se escrie licitațiune publică minuendă pentru edificarea acelei scalde.

Licitațiunea se va ține la 21 Iunie a. c. st. n. la orele 3 p.m. în cancelaria primăriei comunale.

Prețul esclamărei este 4622 fl. v. a. Licitanții vor avē a depune un vadiu de 5% din prețul strigărei, pe care minus oferintele va avē a-l întregi la 10% a sumei oferite.

Oferte scrise provēđute cu vadiul recerut încă se primesc.

Planul de edificare, preliminarul de spese și condițiunile de licitațiune stau spre vedere publică în cancelaria comunala.

Reșinari, 5 Iunie 1891.

Primaria comunala.

„MUNTEANA“ institut de credit și păstrare, societate pe acții în Ofenbaia.

Avis!

„Munteana“ societate de credit și păstrare pe acții în Ofenbaia primesce depuneri spre fructificare cu 6% interese. Ofenbaia, în 16/28 Maiu, 1891.

[78] 2-3

Direcțiunea.

O specialitate necomparabilă

între toate apele minerale alcalin-acide din monarchia și străinătate

este

apa minerală de

„Rēpāt“

care în urma compoziției pre fericite a părților sale minerale și a conținutului estraordinar în acid-carbonic se bucură de o valoare medicinală foarte mare și de un renume universal neîntrecut.

Apa minerală de „Rēpāt“ sē întrebuintēză ca medicament cu cele mai strălucite succese în contra conturbărilor de mistuire, în contra stărilor catarhalice a stomachului și a organelor respiratōre, în contra maladiilor rinichilor și a beșici etc. are un efect admirabil la secrețiunea udatului și este recunoscut ca remediu salvator neprețuibil.

➡ Cel mai curat și binefăcătoriu product natural ➡

➡ Ca borviz adecă beut cu vin ➡

nu sē pōte compara acēstă apă escelentă cu nici o altă apă minerală a continentului.

➡ Șampagnul apelor minerale. ➡

În urma acestora me vēd îndemnat a recomanda apa minerală de „Rēpāt“ — nu numai ca pe o beutură prea plăcută răcoritōre ci și ca pe un escelent medicament și ca cel mai sigur remediu preservativ în contra tuturor maladiilor al organismului intern fie-căruia consumant înțelept precum și pentru copii spre întrebuintarea dīlnică cu cea mai mare căldură și conscientiositate.

Apa minerală de „Rēpāt“ umplută în flacone elegante de 1/2 și 1/4 litru mărime să găsece totdeuna în calitate prospete și veritabilă în Depoul subsemnatului de espedițiune în Brașov (Transilvania); یر în Sibiu la domnul I. K. Misselbacher și toate birturile mai însemnate.

Cu totă stima

Administrațiunea isvorului
Josef Görgey.

[27] 16-20